

ХАТИМХАЙ И ВЕРНИЯТ МУ КОН

Превод от руски: [Неизвестен], —

chitanka.info

Кой не знае Хатимхай!

Кой не е слушал песни за неговия чуден кон.

Славата му се носи заедно с вятъра из степта.

А как се създаде славата за Хатимхай и коня му, това малцина знаят.

Ето как се случи това.

Веднъж съседното село било нападнато от врагове.

Хатимхай заедно с другарите си се спуснали в защита на съседите. Но в бързината той не намерил своя кон, а оседлал тригодишно младо конче.

Препускал Хатимхай и мислел: „Защо избързах? Ще загина с този кон“.

Но младият бегач раздувал ноздри и препускал най-отпред. Скоро настигнали враговете и се започнал бой. Но в това време на враговете дошла помощ и Хатимхай и другарите му били заловени в плен.

През нощта, когато Хатимхай лежал със завързани ръце и крака, конят му запръхтял.

Хатимхай подсвирил. Конят се приближил до него. Бута конят с муцуната си Хатимхай — ставай, казва, и се яхай.

Но свързаният Хатимхай само се преобърнал от гръб на страната си. Тогава конят легнал на земята и отново заръмжал тихо: „Качи се и ще се понесем към дома“.

А Хатимхай хапел със зъби стремената и от безсилие ронел сълза подир сълза.

Пазачите чули шум и вдигнали тревога.

Тогава конят хванал със зъби свързания Хатимхай и се понесъл в степта.

Враговете яхнали най-добрите си коне и се спуснали да гонят бегълците.

Но напразно. Младият бегач се понесъл като вихър през реки, долове и възвишения като стискал със зъбите си здраво въжетата, с които бил завързан Хатимхай.

Най-после стигнал родното село и се спрял пред колибата на Хатимхай.

Цялото село заплакало от радост.

Още същата вечер народният певец съчинил песен за коня на Хатимхай и я изпял. Всички се разплакали отново: деца, възрастни, старци и самият Хатимхай.

Славата на коня полетяла по степта от колиба на колиба.

Намерили се хора, които дошли при Хатимхай и го молели да им продаде своя необикновен кон.

— Нима конят не е по-добър от безразсъдния човек, който си мисли, че може да се продаде най-верен другар? — отговарял Хатимхай.

Един богаташ предлагал за коня на Хатимхай цяла чарда коне, стадо овце, палатка с всичко в нея и сестра си хубавица.

Но Хатимхай, верен на своя кон, само се усмихвал и клател отрицателно глава.

Богатият младеж изгубил съня си и по цяла нощ ходел около селото, като се мъчел да открадне прославения бегач. Но Хатимхай и другарите му пазели грижливо бегача и богатият младеж не могъл да го открадне.

Радвали се другарите на Хатимхай.

Но враговете винаги са повече, отколкото другарите, особено при слава. Тогава и под възглавката си ще намериш неприятел.

Наговорили хана, че Хатимхай продава коня си. Ханът изпратил пратеник и му заповядал да купи коня.

— Конят ми е по-скъп от живота! — казал Хатимхай на ханския пратеник.

Но нима ханът има сърце? Ханската гордост стои над всичко.

— Доведете ми коня или ми донесете главата на непокорника Хатимхай! — заповядал ханът на везирите си.

Хитрите везири знаели, че ако убият Хатимхай или вземат коня му на сила, народът ще роптае. Но ако не изпълнят ханската заповед, значи да турят главите си под ножа. Затова те решили да постъпят с хитрост, като си казвали пословицата: „Няма хора без крадци, както и планина без вълци“.

Везирите намерили известен крадец, който се наел да достави коня или главата на Хатимхай.

Отишъл тоя крадец в селото на Хатимхай и с усмивка влязъл в колибата му.

Домакинът видял усмивката на госта и не си помислил нищо лошо. Той знаел, че пътникът трябва да бъде посрещнат добре, защото гладният пътник отнася със себе си благополучието на стадото.

Хатимхай угощавал госта с прясно месо и кумис, като предусещал всяко негово желание и го изпълнявал.

От благодарност крадецът решил да не убива стопанина, а само да открадне коня му.

Като ядъл конското месо, гостът говорел:

— Вкусно месо, хубаво и тлъсто.

— Прости ми, скъпи гостенино, — казал Хатимхай — стадото ми пасе далеч и аз не можах да ти заколя тлъст кон, а любимият ми бегач, който ядеш, имаше много жили и мускули.

Дже тоя безжалостен и зъл човек толкова бил трогнат от гостоприемството на Хатимхай, че не могъл да заспи през нощта.

„Нима може да се убие такъв човек? Но нима пък мога да се върна с празни ръце при хана? Какво ще стане с мене тогава?“

С такива мисли крадецът заспал.

А през нощта на крадеца му се присънило, че ханът му отсича главата. Заплакал от страх крадецът. Хатимхай чул плача, събудил се и започнал да разпитва госта:

— Защо плачеш? Какво ти тежи на душата?

— Аз обещах на ханските везири да им заведа твой кон или да им занеса главата ти. Но вчера ти си заклал коня си, а да те убия не мога.

Изслушал Хатимхай госта си и отговорил:

— Заслужава ли си да се мъчиш за такива дребни работи. Ето ножа и главата ми: отсечи я и я занеси на хана.

Разплакал се крадецът още по-силно и казал:

— Ох, не мога. Не мога!

В това време се събудила жената на Хатимхай и му казала:

— По-добре иди сам заедно с госта и нека ханът да те убие.

Крадецът и Хатимхай тръгнали заедно при хана. По пътя, когато хората се научавали защо отива Хатимхай при хана, те оседлавали конете и тръгвали подире им.

Зъл бил ханът и горд, но бил и хитър. Той виждал, че народът е обикнал Хатимхай и няма да направи добре ако го накаже.

И затова, когато Хатимхай приближил, ханът излязъл сам да го посрещне, прегърнал го и заповядал да поставят на коня му най-

хубавото седло.

От тогава още по-силно се разнесла из степта песента за славния бегач и неговия господар Хатимхай.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.